

Månadsrapport per 2023-05-30 för Socialnämnden

Månadsrapporten är en ekonomisk helårsprognos baserad på redovisningen per aktuell period.

Diariernr: 23SN12

Driftredovisning, tkr

Budget	288 658
<u>Prognos</u>	<u>303 158</u>
Avvikelse	- 14 500

Kommentar

Budgeten består av den av kommunfullmäktige beslutade ramen på KF 2022-12-19. Därefter har budgetramen justerats med tillskott för kapitaltjänstkostnader, budget för interna köp/sälj samt hyresjusteringar. I mars förstärktes budgeten med ett tillskott på 150 tkr avsedda för arbetsskor. Årets lönerrevision är ännu inte fastställd och ingår inte i rapporten.

Helårsprognosen för nämnden visar på ett underskott vid årets slut på 14 500 tkr. Det beror i huvudsak på höga kostnader inom äldreomsorgen samt individ och familjeomsorgen. Inom äldreomsorgen är budgetunderskottet som störst inom hemtjänsten, särskilt boende och HSL och beror på högre personalkostnader i förhållande till budget. Inom HSL förekommer fortsatt höga konsultkostnader under årets början. Inom individ- och familjeomsorgen beror underskottet främst på externa placeringar, primärt familjehem, inom verksamheterna som avser vård till barn- och unga. Men förvaltningen prognostiserar även ett underskott på ekonomiskt bistånd. Funktionsstöd bedöms också nå ett underskott som beror på högre personalkostnader inom gruppboende samt externa placeringar i jämförelse med i budget. Det som kan komma att påverka helårsutfallet negativt och som inte finns med i prognosen är semesterlöneskulden. Ytterligare en osäkerhetsfaktor som kan påverka prognosen framöver är konsekvenserna av införandet av 11 timmars dygnsvila, det kan medföra ökade kostnader under hösten men det är ännu oklart. Prognosen förutsätter även att kostnadsminskning kommer att ske inom förvaltningen.

Investeringsredovisning, tkr

Budget	2 300
<u>Prognos</u>	<u>2 300</u>
Avvikelse	-0

Kommentar

Budgeten består av den av fullmäktige beslutade ramen på KF 2022-12-19. Avvikelsen på helår förväntas bli noll, men omDisposition under året förväntas uppkomma då nya behov identifierats och som inte finns med i beslutad investeringsbudget. OmDisposition har gjorts för att köpa in ett tält att förvara produkter som ska säljas på återbruket. Ytterligare en beslutad omDisposition inom befintlig budget avser inköp av skrivare. Arbetet med investeringarna fortlöper.

.....

Therese Johansson
Socialchef

Äldreomsorg -8 000 tkr (- 8 500 tkr)

Inom äldreomsorgen räknas verksamheterna hemtjänst i ordinärt boende, där även verksamheten för trygghetslarm ingår, korttidsboende, dagverksamhet, särskilt boende, bostadsanpassning samt verksamheter för sjuksköterskor och hjälpmedel inom inkontinens, rehabilitering och omvårdnad.

Kostnadsgenererande politiska beslut

- Utökning av korttidsplatser på Syrenen. Prognos på ca – 3,5 mnkr på helår exklusive eventuella statsbidrag.

I grunden har verksamheten beläggning för 10 platser inom korttidsvård, vilka utökades till 15 under 2022 som finansierades med statligabidrag. Under 2023 finns i dagsläget ingen finansiering för utökningen. Nämnden har beslutat att utöka platserna ytterligare till 21 under en begränsad period.

Korttidsboende

Syrenen har ett fortsatt underskott, då de haft fler platser öppna under årets i förhållande till budget. Nämnden har tidigare beslutat att tilldela extra resurser utöver budgetram, vilka nyttjas efter behov av beroende på antalet brukare. På helår förväntas verksamheten upparbeta ett underskott på ca 3,5 mnkr, som främst består av personalkostnader, men även livsmedel och förbrukningsmaterial. Det förväntade underskottet förutsätter även att beläggning och personalkostnader är i nivå med årets första månader. Underskottet beror i huvudsak på personalkostnader genererade som behövs för att utöka platserna.

Korttidsboende Syrenen	2020	2021	2022	2022	2023				
	snitt	snitt	snitt	snitt	jan-23	feb-23	mar-23	apr-23	maj-23
Genomsnittlig beläggning	16	12	15	18	17	19	18	18	18

SÄBO

Kommunens särskilda boenden delas organisatoriskt upp i fyra enheter, vilka är Borgmästargården, Smedsgården A, Smedsgården B – C övreplan och Smedsgården B - C nedreplan. Samtliga enheter inom SÄBO har under våren upparbetat ett högre utfall än budget och har fortsatt ett bemanningskrav som ligger kraftigt över budget flertalet av enheterna. Cheferna framhåller att en högre bemanningsgraf innebär en förstärkt grunden och medför större möjlighet att täcka upp frånvaro med befintlig personal. Sjukfrånvaron har varit hög under årets första månader där utfallet för april uppgick till 15,59 %, vilket är en förbättring i jämförelse med februari och mars. Utöver det tillkommer annan frånvaro som exempelvis vård av barn. Cheferna fortsätter med att fokusera på att följa upp frånvaro. Det pågår även ett fortsatt arbete med att bemanna upp för att täcka upp vakanta tjänster på vissa enheter, men det är fortsatt svårigheter att rekrytera medarbetare. Inom SÄBO finns det även flertalet medarbetare som läser till undersköterska med finansiering av statsbidraget äldreomsorgslyftet. Inom SÄBO förväntas samtliga enheter att dra över på förbrukning budget avsedda för livsmedel och förbrukningsmaterial, kostnader som ökat på grund av den höga inflationen.

Hemtjänst

Inom hemtjänsten är personalkostnaderna fortsatt högre än budget. Inom de centrala delarna täcker inte budgeten det behov av vårdtimmar som finns utifrån nuvarande vårdbehov hos brukare. Det finns ett fortsatt behov att rekrytera medarbetare, och redan vid schemaläggning förekommer det rader där personal saknas i vissa grupper. Arbetet fortlöper men det är fortsatt svårt att få tag på utbildade undersköterskor. Det är framför allt torg- och närlundagrupperna som överstiger personalbudget. Chefer bedömer att det går att minska ner något på grafen vid rapportering inför skiftbyte, men att grafen i huvudsak ligger i rimlig nivå med nuvarande vårdbehov.

Från slutet på mars kommer ett nytt arbetssätt med serviceassistenter att testas, för att möjliggöra att nyttja undersköterskor till främst omvårdnadsinsatser och där serviceassistenter utför exempelvis städ och handling. Arbetssättet är på prov under en begränsad period och har ännu inte utvärderats.

Den positiva trenden på sjukfrånvaron har stannat för att försämrats lite i april månad, utfallet på sjukfrånvaron uppgår till 13,84 % vilket är en ökning i jämförelse med föregående månad. Cheferna har ett fortsatt fokusområde på att följa upp sjukfrånvaro.

Utfallet på de totala personalkostnaderna ökade i maj månad, vilket främst berodde på ökade kostnader för ob-ersättning som upparbetades för påsken. Övertiden har fortsatt att sjunka medan utfallet på timvikarier ökade under april. Ökningen beror främst på behovet av att ersätta vid sjukfrånvaro.

I början på maj flyttades en del av brukarna över från torggruppen, som har tagits över av strandgruppen vilket förväntas ha en liten positiv effekt på personalkostnaderna. Torggruppen förväntas ha övertalighet, vilket ska resultera i lägre vikariekostnader samtidigt som strand förväntas ha en mindre ökning av grafen.

I Hammarsgruppen finns ett fortsatt lägre behov av vårdtimmar än budgeterat, och medarbetarna samplaneras ut i andra grupper för att täcka upp. I Lerbäcksggruppen ligger bemanningsgrafnen i ungefärligt behov som budget, men här ser ansvarig chef ett ökat behov av vård hos brukare framöver och som förväntas ge ökade personalkostnader under året. Här förväntas ett totalt överskott vid årets slut trots det specialfall som är fortsatt väldigt kostnadsdrivande.

Planeringen, som också är en del av verksamheten hemtjänsten förväntas även den gå med underskott på grund av att man har tillsatt tjänster utöver budget. Det beror främst på att man har en ansträngd arbetssituation och behöver avlastas. Här genomförs även ett arbete att lära upp flera medarbetare inom vissa arbetsuppgifter för att minska sårbarheten vid frånvaro. De tjänsterna förväntas finansieras genom budget avsatt för en resursgrupp under samma chef.

HSL

Kommunens sjuksköterskeverksamhet har en fortsatt hög arbetsbelastning och har under årets början haft vakanser. Nu är samtliga vakanta tjänster tillsatta och en konsultsköterska har avslutats tidigare är planerat. Det kommer vara fortsatt behov av en konsult fram till hösten. Det finns en fortsatt obalans mellan budgeterade årsarbetare i jämförelse med behov utifrån att bedriva patientsäker vård.

Obalansen förväntas kvarstå under hela året om verksamheten har kvar nuvarande organisation. Verksamheten har även schemalagt två sjuksköterskor kvällstid, där de tidigare var en i tjänst vilket genererar ökade kostnader. Under året har extern tjänst köpts in för att stötta upp verksamheten, och för att täcka vakanta tjänster. Det innebär att verksamheten har ett betydligt högre utfall än budget, och förväntas ha det under hela året. Dessutom har verksamheten kostnader som avser år 2022, där

Askersunds KOMMUN

fakturor inkom efter att året var stängt. Under året mottogs även ett statsbidrag för att öka bemanningen bland sjuksköterskorna inom särskilt boende, vilket hjälper till att finansiera de ökade kostnaderna men är inte tillräckligt för att verksamheten ska hålla budget. Bidraget uppgår till 0,8 mnkr för helår.

Funktionsstöd -2 400 tkr (-2 300 tkr)

Kostnadsgenererande politiska beslut

- Externa placeringar prognos på ca - 2 300 tkr.

Det finns två externa placeringar som är verkställda i enlighet med beslut från AU under 2022, men som saknas i budget. Kommunfullmäktige beslutade under 2022 att tillfälligt förstärka Socialnämndens ram utifrån ett äskande om tillskott till driftbudgetramen varav på 720 tkr för en av placeringarna av de extern placering inom LSS. Fullmäktige beslutade i samma ärende om att tillfälligt utöka budget med 685 tkr för en ny placering inom daglig verksamhet. Posterna skulle arbetas in i budget inför 2023.

Under hösten kommer ytterligare en placering att verkställas, där budget saknas. Den kommer medföra ett underskott för hösten med en uppskattad kostnad på 0,3 mnkr.

Gruppboende

Samtliga gruppboenden har överskridit budget för personalkostnaderna per sista maj, men i olika omfattning. För att minska ned avvikelsen har ett chefsområde fördelat om medel från verksamheten boendestödjare, till gruppboende då det fanns utrymme att göra den omdisponeringen utifrån behov hos brukare. Men utifrån behov och schematekniska skäl finns det inte möjlighet att disponera om tillräckligt med budget för att täcka kostnaderna inom gruppboende. Chefernas bedömning är att det inte går att minska ned på personal inom boendena och samtidigt bedriva en bra verksamhet. Utifrån det förväntas gruppboendet upparbeta ett underskott vid årets slut. De högre personalkostnaderna under de senaste månaderna genererar en försämrade prognos på gruppboendena och den dagliga verksamheten.

Inom personlig assistans har det skett en minskning i antalet brukare. Ett omställningsarbete pågår för att fördela om personal, då det finns en övertalighet i dagsläget och det förväntas vara kostnadsdrivande på kortsikt. Inom personlig assistans förväntas utfallet på både kostnader och intäkter vara lägre än budget på helår. Prognosen inom personlig assistans är fortsatt väldigt osäker då det fortsatt finns överanställd personal i förhållande till budget.

IFO - 5 400 tkr (- 5 700 tkr)

Verksamheten har upparbetat ett underskott både i resultatet för perioden och i prognosen på helår. Inom barn har det tillkommit en extern placering i slutet på 2022 som det förväntas få en helårs kostnad under 2023. Utöver det har verksamheten avslutat en placering SiS-hem tidigare än föregående prognos, men där individ är omplacerad och genererar en fortsatt kostnad. Likt tidigare år är budget avsatt för egna familjehem inte anpassad efter antalet placeringar samt den nya nivå på arvode, utan budget har legat i nivå med tidigare år trots tidigare underskott. Inom de öppna insatserna för vuxna, SoL-Kraft, medför leasing av inventarier (previct) ett underskott.

Inom vuxen har två placeringar tillkommit under våren, varav den ena kan komma att förlängas. Ytterligare en förväntas verkställas under början på sommaren. Detta innebär att stor del av årets budget redan är förbrukad av kända kostnader. Även denna post är väldigt osäker och kan förändras väldigt fort. Ekonomiskt bistånd förväntas upparbeta ett sämre utfall än budget, och hamna i nivå med utfallet tidigare år. Det innebär ett sämre utfall än budget med ca 2,5 mnkr på helår.

Antal placeringar Barn och unga	2022	2023				
	snitt	jan	feb	mars	april	maj
Egna familjehem	17	10	10	9	9	9
Externa familjehem	6	7	7	8	8	7
HVB / SiS	1	1	1	1	1	1
Vårdnadsöverflytt	2	2	2	2	2	2

Antal placeringar Vuxen	2022	2023				
	snitt	jan	feb	mars	april	maj
Egen öppenvård	4	3	3	4	4	4
HVB	1	1	0	1	1	0
Övriga placeringar	1	1	1	0	0	1

Flyktingverksamhet

0 tkr

Socialförvaltningen har 1,05 årsarbetare (exklusive särskilt förordnade vårdnadshavare samt familjehem) anställda mot flyktingverksamheten. Flyktingverksamheten finansieras i dagsläget av erhållna bidrag från Migrationsverket. Utfallet för år 2023 bedöms därför inte påverka förvaltningens resultat.

Gemensamma funktioner + 1300 tkr

(+ 1 500 tkr)

Det finns vakanta tjänster inom resursgruppen som finns på gemensamverksamhet, men den budget finansierar andra tjänster som inte finns med i personalbudgeten exempelvis verksamhetsstöd, låslarmansvarig med flera som ligger på andra verksamheter där de genererar ett underskott. Inom HSL har verksamheten tillsatt en tjänst som verksamhetsstöd som inte finns i budget, finansiering saknas. Tjänsten har tillsatts för att avlasta chef som har en ansträngd arbetsmiljö. Under sommaren kommer en konsult att täcka upp för vakant chef inom vård och omsorg tills dess att ny chef är på plats, det innebär en ökad merkostnad under en begränsad period.

Osäkerhetsfaktorer

- Statsbidragen för året är fortsatt väldigt osäkra. Dels väntar förvaltningen på svar på redovisade bidrag avseende 2022, men har även ansökt om flertalet bidrag avseende 2023. I prognosen ingår de bidrag som förvaltningen bedömer som relativt säkra.

Askersunds KOMMUN

- Sommarens bemanning. Bemanningen under sommaren är fortsatt i planeringsstadiet och man arbetar aktivt med att rekrytera semestervikarier. Föregående års sommar var väldigt kostsam.
- Externa placeringar – kan påverka resultatet och prognosen i stor omfattning.
- Semesterlöneskulden – kan påverka resultatet negativt om medarbetare har samlat på sig semester under året. Svår att uppskatta så här tidigt på året.
- Effekten av 11 timmars dygnsvilan, arbete pågår med att se över schema. Det föreligger risk att kostnaderna kommer öka, även om verksamheten förändrar sitt arbetssätt och schemaplanering.

Pågående åtgärder för att minska budgetavvikelse

Förvaltningen har ett fortsatt arbete som pågår för att minska budgetavvikelsen.

- En del verksamheter börjar se över möjligheten att frångå samplanering då det har identifierats som en orsak till att medarbetare är sjukskrivna. Målsättningen är en minskad sjukfrånvaro. Vissa verksamheter har nu infört det på prov under begränsad period.
- Aktivt arbete med att följa upp sjukfrånvaro och pågående rehabiliteringsbehov.
- Fortsatt fokus på att få till en bra planering för att optimera resursanvändningen.
- Inom individ- och familjeomsorgen pågår ett arbete med att hitta fler familjehem i egen regi. Utöver detta pågår ett projekt, vilket finansieras av statsbidrag, för att stärka öppenvården och kommunens interna familjehem.
- Åtgärder för att identifiera och korrigera omotiverade kostnadsposter, i relation till biståndsprövning, har påbörjats.
- Öka medvetenheten kring det ekonomiska läget i förvaltningen för att höja medvetenheten kring vad respektive medarbetare kan göra för att bidra till ett minskat underskott.
- Översyn av insatser utifrån socialtjänstlagstiftningen (SoL) som är att betrakta som en ambitionshöjning utifrån lagens intention med skälig levnadsnivå.
- Genomgång av inkomna fakturor på chefsnivå för att identifiera fakturor och leverantörer som kan medföra omotiverade kostnader.
- Diskussion kring förvaltningens arbetssätt för inköp av varor och tjänster med ambition om ökad medvetenhet kring våra avtal och vikten av att följa avtal samt handla avtalsprodukter

Kostnadsökningar för omvärldsfaktorer

Flertalet av kostnaderna som finns i verksamheten har påverkats av det ökade prisläget i jämförelse med föregående år, men där ramen inte har räknats upp i samma omfattning.

Inom SÄBO har verksamheten ett högre utfall på livsmedel med 75 tkr, för årets första fem månader. Det motsvarar en kostnadsökning på 16 %, där den största delen förmodligen beror på det ökade kostnader, men där del även kan beror på vad verksamheten väljer att köpa in. Budgeten var sedan

Askersunds KOMMUN

tidigare inte i nivå med utfallet, vilket innebär att avvikelserna är högre under 2023 och förväntas vara det under hela året.

Kostnaderna för el på SÄBO har även ökat i jämförelse med föregående år. Den genomsnittliga kostnaden för årets första månader visar en ökning på ca 13 % och motsvarar ca 70 tkr på helår.

Kostnaden per dygn för placerade barn ökat mellan 2,0-3,5 % per dygn. Förvaltningen följer SKRs rekommendationer på ersättningsnivå till egna familjehem, och där har kostnaden på grundarvode ökat med 2 649 kr per månad i jämförelse med 2022. Ökning av arvudet inför 2023 motsvarade ca 30,8 %, vilket var betydligt högre än tidigare års uppräknings som legat kring 2 %. Ramen har inte räknats upp med motsvarande uppräknings. Det här innebär att en placering med samma omfattning under 2022 kostar mer under 2023, men omfattningen på insats är densamma.

Inför 2023 höjdes även personalomkostnadspåslägget med 5,28 procentenheter. För de personalkostnader som finns i budget har verksamheten fått kompensation, men de personalkostnader som ligger utöver budget genererar en högre budgetavvikelse 2023 i jämförelse med tidigare år. Likt tidigare år har verksamheterna överskridit personalkostnaderna, vilket förstärker underskottet 2023.

Utöver detta har även det generella prisläget på förbrukningsvaror ökat i pris, VPI (vårdprisindex) har ökat med totalt 3,7 %, vilket är ett index som tar hänsyn till både personalkostnader och förbrukningskostnader. Det här indexet brukar användas för att uppskatta prisökningar inom vård och omsorg.

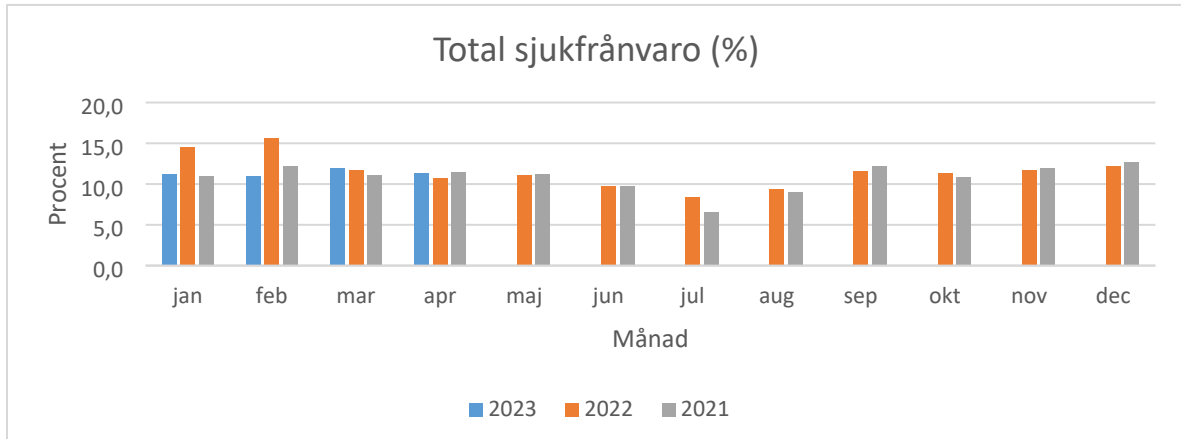
Kompletterande handlingsplan

Vad - aktivitet	Förväntad effekt	Tidsperspektiv effekt	Konsekvens
Avsluta en konsult sjuksköterska 2 månader tidigare än planerat	- 270tkr	Omgående	Förändrad schemaläggning för övriga sjuksköterskor för att möta upp bemanningskravet.
Vakanshålla 40% av en enhetschefstjänst under 6 månader	- 150 tkr	Omgående	Omfördelning av vissa arbetsuppgifter till övriga chefer inom verksamhetsområdet.
Restriktivitet avseende fortbildning, konferenser och övriga kompetenshöjande insatser	- 50tkr	Dec 2023	Behov förskjuts framåt och behöver mötas upp i ett senare skede.

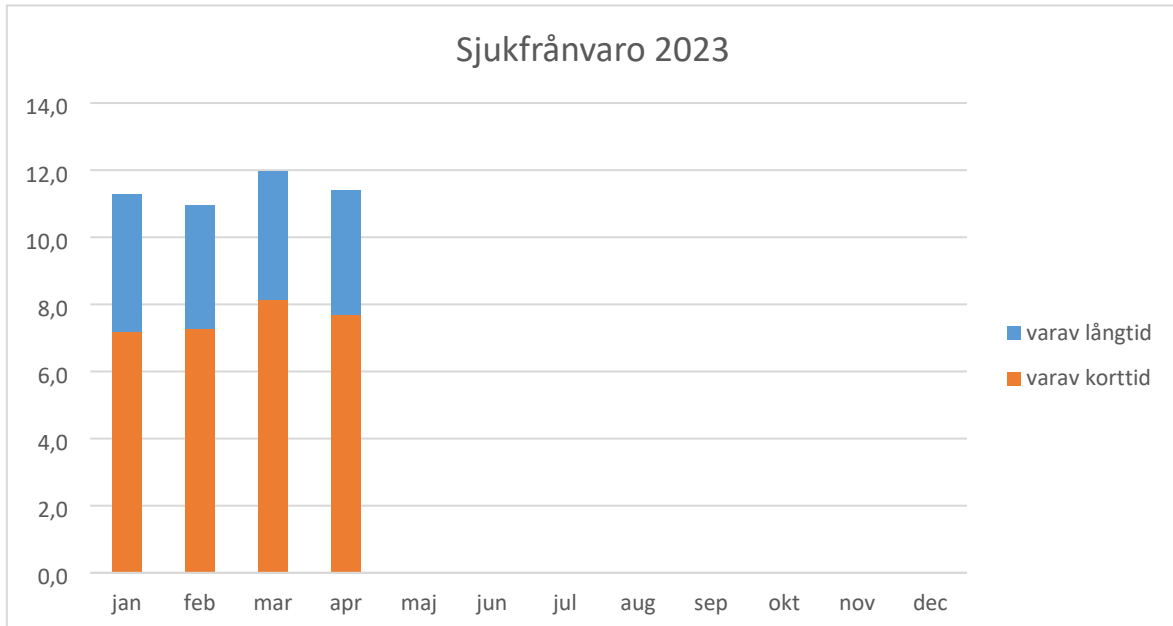

Personalnyckeltal samt personalkostnader

Andelen sjukfrånvaro inom socialförvaltningen redovisas i diagrammen nedan. Data redovisas med en månads fördröjning för exakt tillförlitlighet.

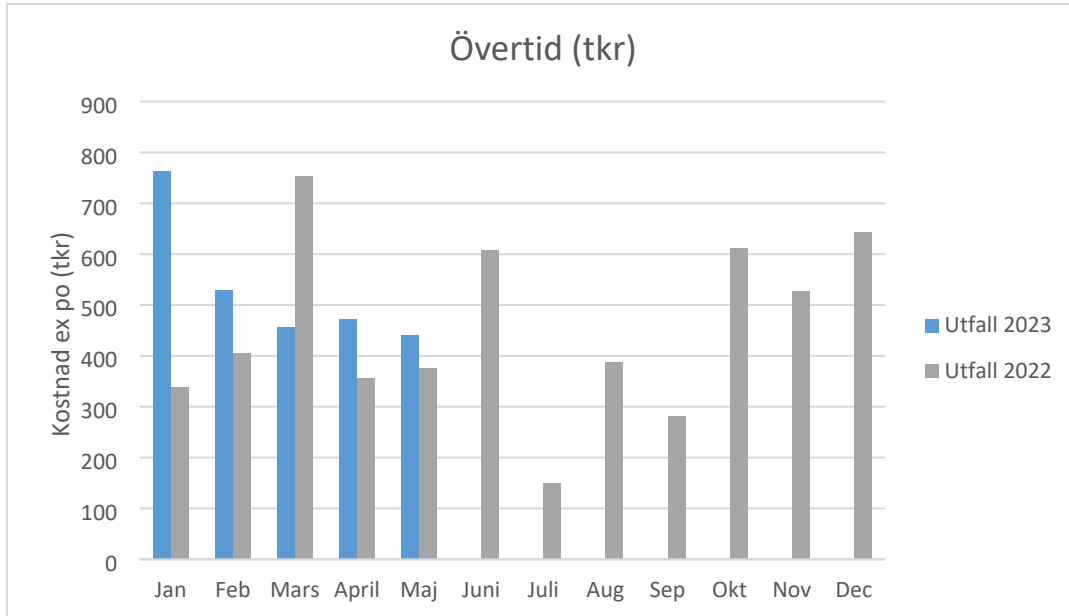
I diagrammet nedan är sjukfrånvaron är fördelad på kort och långtid för året 2023.

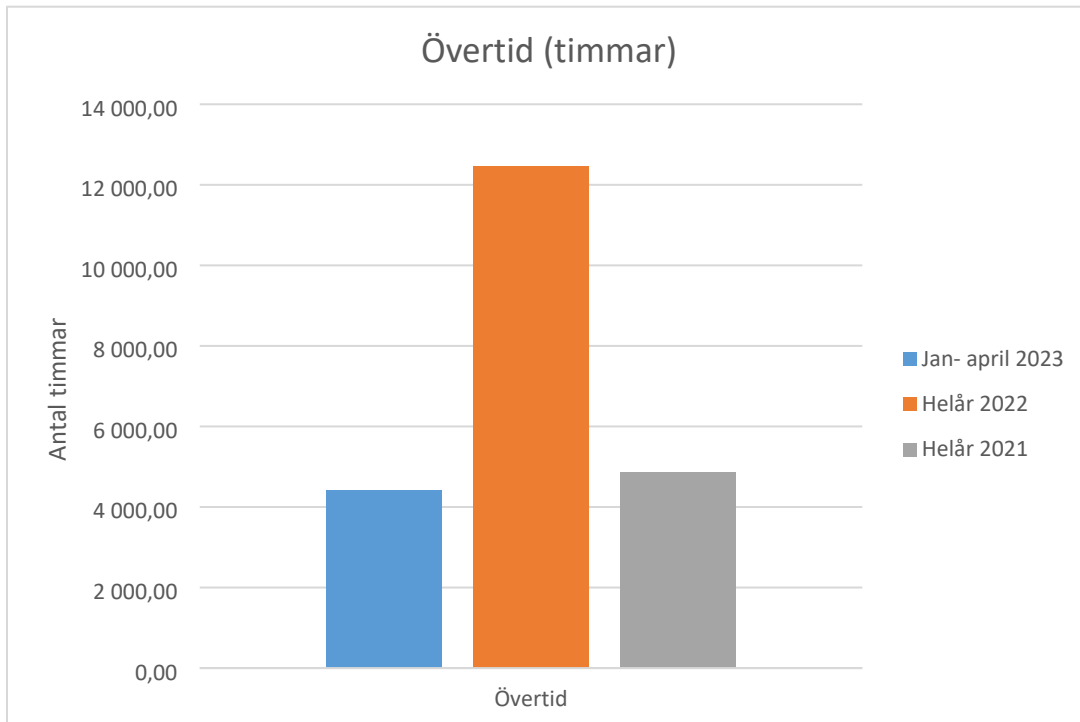

Askersunds KOMMUN

I diagrammet nedan framgår övertidskostnader för ordinarie och timvikarier, exklusive personalomkostnader (po).

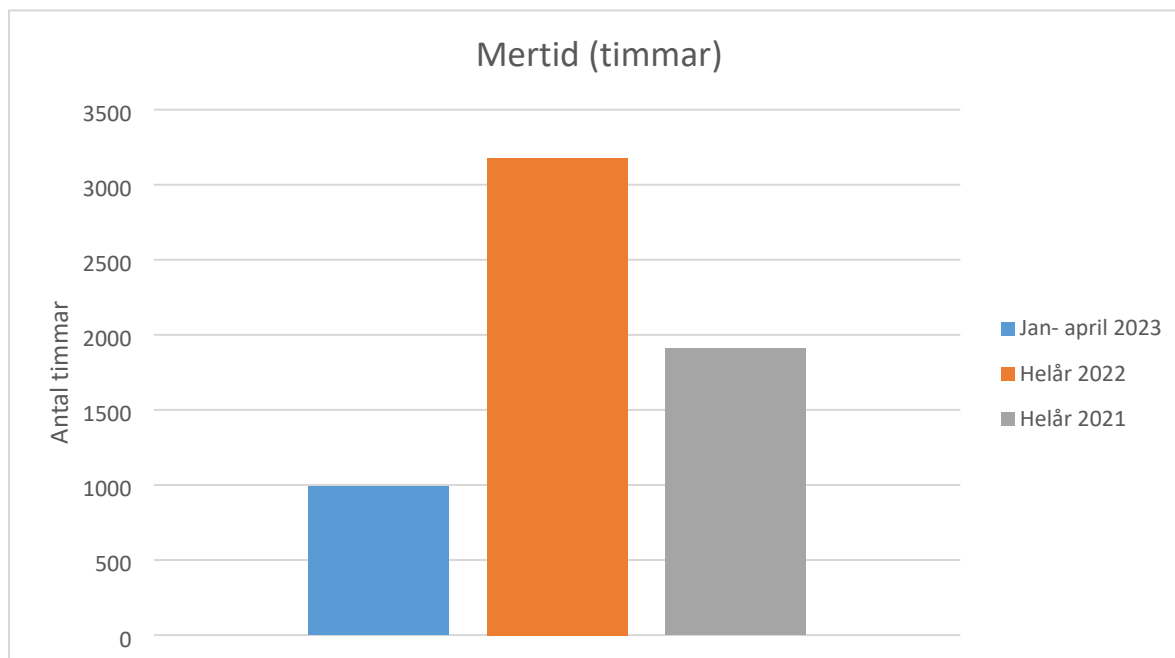

Diagrammet nedan avser antalet övertidstimmar som förvaltningen har arbetet. I utfallet för 2023 ingår januari till april.

I diagrammet nedan framgår den mertid som förvaltningen har upparbetat i antalet timmar. Utfallet för 2023 avser januari till april.

Diagrammet nedan anger antal personer som avslutat sin anställning inom förvaltningen respektive år, gäller ej byte inom förvaltningen. För 2023 uppgår utfallet per sista april.

